

Красноштан Ж.А., студентка

Науковий керівник: **Федотова Т.А.**, к.е.н.

доц. кафедри управління національним господарством

Дніпровський національний університет ім О. Гончара (Україна, м.Дніпро)

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Одне з головних завдань України, як соціально орієнтованої країни є підвищення та покращення доброту населення. Основною складовою доходів населення є заробітна плата, розмір якої безпосередньо впливає на соціально-економічний розвиток країни та значною мірою визначає рівень життя її громадян. Для цього в країні повинен існувати ефективний механізм регулювання заробітної плати. На сьогодні ми бачимо, що заробітна плата не виконує своїх основних функцій, а саме – більшість працівників не можуть забезпечити собі належні умови існування. Саме тому питання щодо аналізу заробітної плати в Україні залишається актуальним.

Вагомий внесок у наукову літературу стосовно даної проблематики внесли не мало вітчизняних вчених, зокрема О. Гріншова, Д. Богиня, А. Колот, Н. Болотіна, Е. Лібанова, І. Бондар, С. Дзюба, Е. Жуліна, А. Нікіфорова, А. Лубкова, І. Моторної, Н. Волгіна, Р. Капельюшнікова, та багато інших. Проте не зважаючи на велику кількість публікацій, дана проблема залишається нерозв'язаною та потребує більш детального дослідження.

Для того, щоб надати статистичну оцінку заробітної плати населення, спочатку проаналізуємо співвідношення динамік реальної та номінальної заробітної плати пересічного громадянина України, тобто знаходження співвідношення між грошовою сумою, яку отримує працівник за свою працю, і товарами та послугами, які він реально здатен придбати.

Аналіз рис. 1 свідчить про нерівномірність темпів зростання реальної і номінальної заробітної плати. З 2012 року номінальна заробітна плата мала тенденцію до спадання, але починаючи з 2015 року ми спостерігаємо різке її зростання з 106 % до 120,5 %, тобто аж на 13,5 % і надалі щороку номінальна заробітна плата зростає. Що стосується реальної заробітної плати, то тут ситуації зовсім інша. Спадання темпів реальної заробітної плати почалось з 2013 року і тривало до 2016 року. За цей період вона зменшилась з 108,2 % до 79,8 %, тобто майже в 1,5 рази. Але вже з 2016 року відбулось різке зростання реальної заробітної плати і надалі вона має тенденцію до зростання.

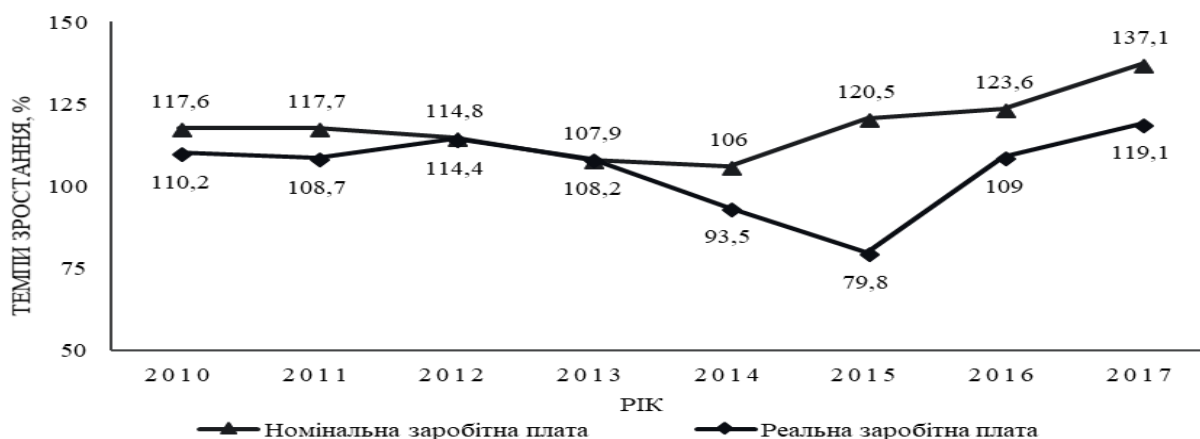

Рис. 1. Темпи зростання номінальної та реальної зарплати в Україні за 2010-2017 рр.*

*складено автором за даними [1].

Такий нерівномірний темп росту заробітної плати насамперед можна пояснити

послабленням ділової активності у країні, спричиненої нестабільною ситуацією в економіці та коливанням курсу валют в державі. Також можна сказати, що номінальна заробітна плата не відповідала реальній заробітній платі протягом досліджуваного періоду. Невідповідність номінальної і реальної заробітної плати негативно позначається на рівні життя населення, тому ці вони мають бути збалансовані.

В законодавстві існує поняття середньої заробітної плати. Обчислення середньої заробітної плати залежить від мети для якої це робиться і тому існує дві постанови Кабінету міністрів. Порядок обчислення середньої заробітної плати застосовується у випадках: надання працівникам відпусток, виконання державних обов'язків у робочий час, переведення працівників на іншу легшу ніжче оплачувану роботу [2].

Таблиця 1

Середньомісячна заробітної плати України та країн Європи за 2016-2017 рр.*

Країна \Рік	Середньомісячна заробітна плата, євро		Темпи зростання, %
	2016	2017	2017/2016
Франція	2621	2465	94
Німеччина	2470	2958	120
Італія	2220	2350	106
Греція	2089	890	43
Польща	1252	779	62
Румунія	889	460	52
Болгарія	678	595	88
Білорусія	400	375	94
Молдова	280	560	200
Україна	195	213	109

*складено автором за даними [3].

Середньомісячна зарплата українців є найнижчою серед жителів Європи, виходячи з конвертації в єдину валюту – євро, про це свідчать дані таблиці 1. Найбільшу середньомісячну заробітну плату 2017 році отримували жителі таких країн як Франція (2465 євро), Німеччина (2958 євро), Італія (2350 євро). Навіть у наших сусідів: Молдові (560 євро), Білорусії (375 євро), Румунії (460 євро) заробітна плата вища, ніж в Україні (213 євро). Що стосується темпів зростання, то в Україні та в таких країнах як Німеччина, Італія, Молдова ми спостерігаємо зростання розмірів заробітної плати. Особливо різке зростання відбулось в Молдові аж в два рази (з 280 євро до 560 євро), а ось в інших країнах вона зменшується. В Греції та Румунії заробітна плата зменшилась в два рази, але все рівно її розмір перевищує розміри в Україні. Однією з причин такої ситуації являється знецінення національної валюти в результаті нестабільної ситуації в країні. Через низькі зарплати люди економлять на покупках в результаті скорочується обсяг торгівлі та зменшується обсяг виробництва.

Підводячи підсумки аналізу динаміки заробітної плати в Україні, ми можемо зробити такі висновки:

- по-перше, номінальна та реальна заробітна плата має позитивну тенденцію до зростання, однак розміри реальної заробітної плати не відповідають сучасним вимогам економіки;

- по-друге, розмір заробітної плати в Україні значно нижчий, ніж в європейських країнах, тому більшість населення виїжджають закордон працювати.

Література

1. Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати (ред. 07.08.2015р.)
– Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF>.
3. Європейська служба статистики – Режим доступу: <http://eurostat.ec.europa>.